

Concept-opdracht Uitvoering preventief jeugdbeleid

Gemeente Zwijndrecht

Voorwoord

Met de transities in het sociaal domein hebben we de afgelopen 2,5 jaar in beeld gekregen wat de belangrijke thema's zijn in de Zwijndrechtse samenleving. Uit onderzoeken blijkt hoe schrijnend de problemen soms zijn. Een kleine greep uit de cijfers: ruim 14% van de Zwijndrechtse kinderen groeit op in een arm gezin, 23% van de 10-jarigen heeft overgewicht, 8% van onze inwoners leeft in een sociaal isolement en het aandeel laaggeletterden tussen de 16 en 65 jaar in Zwijndrecht wordt geschat op 12,9%.

Onze ambitie voor de Zwijndrechtse jeugd is dat jeugdigen gezond en veilig opgroeien, kansen krijgen om zich te ontwikkelen en naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. We kunnen deze ambitie alleen waarmaken als we samenwerken met inwoners, organisaties en instellingen voor wonen, zorg, werk, welzijn en onderwijs en onze buurgemeenten. Werken mét de Zwijndrechtse samenleving áán de Zwijndrechtse samenleving.

De volgende stap

Om als gemeente de regierol beter vorm te geven is er een doorontwikkeling ingezet in het jeugdveld. Kern hiervan is dat we vanaf 2018 één opdracht voor de uitvoering van het preventieve jeugdbeleid verstrekken en we als gemeente één partij de opdracht geven om hierop te sturen. Hiermee willen we de samenwerking in de jeugdkolom, met het wijkteam en met de basisvoorzieningen bevorderen en de toegang tot de algemene voorzieningen in de jeugdkolom voor inwoners op een eenduidige wijze organiseren.

Dit blijven we doen onder de vlag van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) waarbij we de meerwaarde en helderheid over wat het CJG is en doet voor professionals en inwoners vergroten.

Op weg naar 0-100

In de toekomst willen we de zorg en ondersteuning in Zwijndrecht gezamenlijk organiseren voor 0-100. De stap die we nu zetten zien we als een tussenstap op weg naar deze verdere integratie met de brede welzijnsopdracht. We hebben er daarom bewust voor gekozen om voor beide opdrachtformuleringen dezelfde opbouw te hanteren.

Focus 2018

Hoewel we op alle onderdelen van de opdracht inzet verwachten, ligt de inhoudelijke focus op de thema's kindermishandeling, armoede en 18-/18+. Organisatorisch willen we dat de opdrachtnemer inzet op het verbeteren van de zichtbaarheid op de vind- en werkplaatsen van de basisvoorzieningen, effectieve en efficiënte ketensamenwerking en duidelijke aansturing van het CJG.

Opdrachtnemer

In overleg met de partners zal Stichting Jeugdteams de penvoerder zijn voor deze opdracht. Hierin werken zij samen met de partners (Vivenz, Rivas/Careyn, onderwijs/opvang, Humanitas, MEE) aan het uitvoeren van de opdracht. De financiering van de JGZ vind niet via deze opdracht plaats, maar de opdrachtnemer zal wel inhoudelijke afstemming zoeken met de JGZ.

We zien deze opdrachtformulering als startpunt om scherppte aan te brengen in de dialoog tussen de gemeente en de opdrachtnemer om te komen tot een passender aanbod voor opvoed- en opgroei-ondersteuning voor de jongeren en gezinnen in Zwijndrecht.

Jolanda de Witte

Wethouder Jeugd, Gezondheid, Onderwijs, Sport en Cultuur

Leeswijzer en inhoudsopgave

Leeswijzer

De opdrachtformulering bestaat uit 3 onderdelen. De basisopdracht beschrijft de kern van de opdracht voor het preventieve veld.

Dit hebben we aangevuld met een aantal themabladen met thema's waaraan de opdrachtnemer een bijdrage levert en die zijn geselecteerd uit het programma sociaal domein 2017-2018. Per thema beschrijven we: Wat willen we bereiken? En wat is de gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer aan dit thema? Tot slot beschrijven we een aantal randvoorwaarden waarbinnen de uitvoering van de opdracht moet plaatsvinden, dit zijn zowel inhoudelijke als organisatorische randvoorwaarden.

Inhoudsopgave

Basisopdracht	3
Themablad 3. Als er iets speelt, laat het de kinderen zijn	4
Themablad 9. Soepel van 18- naar 18+	5
Themablad 10. Heel Zwijndrecht leest en schrijft	6
Themablad 11. Aan de slag met armoede	7
Themablad 16. Weet wat je kan	8
Randvoorwaarden	9

Basisopdracht

De professionals in het preventieve veld leveren een actieve bijdrage aan de realisatie van de ambities voor de jeugd in Zwijndrecht. Als basisopdracht vragen we hen de volgende bijdrage te leveren:

- **Geef informatie en advies** aan ouders, mede-opvoeders en jongeren over opvoeden en opgroeien, onder meer op de website van het CJG. Draag daarmee bij aan een veilig en positief opgroei- en opvoedklimaat in Zwijndrecht.
- **Bied laagdrempelige en kortdurende ondersteuning bij opvoeding en opgroeien.** Organiseer de ondersteuning dichtbij ouders en jongeren, zodat ze weten waar ze antwoorden op hun vragen kunnen krijgen.
- **Benut en versterk de eigen kracht en sociale omgeving van het gezin.** Richt je niet alleen op de problemen, maar maak in de aanpak gebruik van de kwaliteiten, kansen en talenten die ouders, jongeren en kinderen hebben.
- **Signaleer continu wat er speelt op individueel en collectief niveau,** met specifieke aandacht voor kindermishandeling, armoede en jongeren die 18 worden. Werk outreachend op de vind- en werkplaatsen van de basisvoorzieningen voor de signalering van (ondersteunings)vragen.
- **Leid ouders en jongeren indien nodig toe** naar voorzieningen die beschikbaar zijn. Maak hierbij zoveel mogelijk gebruik van de Zwijndrechste aanbieders.
- **Zorg voor voldoende (cursus)aanbod.** Ontwikkel nieuw aanbod als dat passend is bij trends en ontwikkelingen. Informeer de gemeente proactief over signalen in de stad en gebrek aan voorzieningen als input voor nieuw beleid.
- **Voorkom escalatie waar mogelijk.** Hanteer het uitgangspunt ‘zorg en ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig’. Lever hiermee een bijdrage aan de ambitie om te komen tot 10% minder instroom in zwaardere zorg.
- **Werk efficiënt en effectief samen in de keten,** met name met het Jeugdteam en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Leg een zwaar accent op vroegsignalering en het tijdig inzetten van de juiste interventies met als opbrengst dat ouders en kinderen meer met elkaar in gesprek zijn en de professionals elkaar eerder en beter weten te vinden dan nu.
- **Bied optimale informatie, advies, onafhankelijke cliëntondersteuning en begeleiding aan alle inwoners van Zwijndrecht gericht op het optimaliseren van de zelfredzaamheid en het vergroten van de participatie.** Leid inwoners – waar nodig – toe naar de juiste ingang. Biedt onafhankelijke cliëntondersteuning voor inwoners uit de gemeente Zwijndrecht die hulp nodig hebben bij het aanvragen van zorg en ondersteuning

3. Als er iets speelt, laat het de kinderen zijn

Wat willen we bereiken?

Met een aantal maatregelen en hulpmiddelen willen we met onze partners kindermishandeling voorkomen. We willen álle kinderen bij wie sprake is van kindermishandeling in beeld hebben zodat we hulp kunnen bieden. Het doel is dat elk kind in Zwijndrecht veilig op kan groeien en dus niet te maken heeft met kindermishandeling. In de geïntensiveerde aanpak is als realistisch doel opgenomen dat eind 2018 het percentage kinderen dat wordt mishandeld in Zwijndrecht gedaald tot onder de 3%.

Gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer (algemeen)

- Signaleer actief en meld huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Draag bij aan de informatie-, advies- en voorlichtingsfunctie op het gebied van kindermishandeling.
- Draag bij aan de geïntensiveerde aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

9. Soepel van 18- naar 18+

Wat willen we bereiken?

Ons uitgangspunt voor de aanpak 'soepel van 18- en 18 +' is dat iedere jongere zijn eigen kwaliteiten heeft en in zijn kracht kan staan. Daar waar we met hulp en zorg jongeren willen of moeten ondersteunen in hun ontwikkeling is de leefwereld van jongeren het vertrekpunt, niet de systeemwereld.

- We hebben alle jongeren in beeld, met hun kwaliteiten, kansen en vraagstukken (inventarisatie en analyse). We hebben in beeld welke behoeften aan hulp en ondersteuning jongeren hebben.
- We hebben met jongeren, professionals en opvoeders maatwerk en bredere voorzieningen ontwikkeld. We maken resultaten en effecten zichtbaar op de korte en langere termijn.
- We doen voorstellen over de manier waarop we het systeem kunnen verbeteren.

Gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer

- Informeer en bereid alle jongeren tijdig voor op de overgang van 18-naar 18+.
- Draag bij aan een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg.
- Lever een bijdrage aan het voorkomen van schulden bij jongeren door het vergroten van (financiële) zelfredzaamheid.
- Lever een bijdrage aan het voorkomen van schooluitval.
- Maak afspraken met het Vivera Wijkteam en Jeugdteam over het in beeld houden van jongeren en het begeleiden van jongeren naar school, werk en zelfstandig wonen (van JOP naar JOB, 18-/18+).

10. Heel Zwijndrecht leest en schrijft

Wat willen we bereiken?

Om de (arbeids-)participatie en de zelfredzaamheid van mensen te verhogen en het ziekteverzuim te verlagen vinden we het belangrijk dat de inwoners uit Zwijndrecht de mogelijkheid krijgen om hun taalniveau (lezen, schrijven, digitale vaardigheden) te verhogen.

Vraagstukken hierbij zijn:

1. Hoe zorgen we ervoor dat laaggeletterdheid wordt herkend en dat het probleem bespreekbaar wordt?
2. Hoe gaan we laaggeletterden begeleiden en helpen?
3. Hoe voorkomen we taalachterstand bij kinderen?

Het onderdeel voorkomen van taalachterstand bij kinderen is onderdeel van onze ambitie dat kinderen zich kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. Het uiteindelijke doel is om het percentage laaggeletterden naar beneden te brengen.

In eerste instantie zijn de doelen:

- We weten hoe we laaggeletterden kunnen bereiken en ervoor kunnen zorgen dat ze worden toe geleid naar een passend traject.
- We hebben voldoende passend aanbod voor de aanpak van leesachterstand bij kinderen.

Gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer

- Herken en signaleer taalachterstand en laaggeletterdheid bij kinderen en hun ouders/verzorgers en motiveer hen tot het deelnemen aan een peuterspeelgroep, passende taalcursus of taal oefengroep.
- Werk voor het toe leiden van kinderen met een taalachterstand samen met onder andere de bibliotheek, peuterspeelgroepen en het onderwijs.
- Werk voor het motiveren van ouders/verzorgers om deel te nemen aan een passende taalcursus/-oefengroep samen met de regionale projectleider laaggeletterdheid van Stichting Lezen en Schrijven en de taalaanbieders.

11. Aan de slag met armoede

Wat willen we bereiken?

We bieden handvatten aan inwoners om armoede, sociale uitsluiting en schulden te bestrijden en te voorkomen. Wij richten ons hierbij op opgaven waar we als lokale overheid wél invloed op kunnen uitoefenen. Subdoelen:

- Een effectief plan van aanpak opstellen om de bewoners van wijken waarin veel armoede voorkomt te ondersteunen, in lijn met de aanpak van project Kort Ambacht en Noord (KAN).
- Meer investeren in financiële zelfredzaamheid in 2018.
- De belanghebbenden (lokaal en regionaal) en organisaties (professioneel en vrijwillig) die een rol hebben in het werkveld van armoede en schulden, meer verbinden en laten samenwerken

Gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer

- Herken en signaleer armoede in gezinnen en motiveer ouders tot het vragen van ondersteuning van het Vivera Wijkteam en/of het Jeugdteam indien nodig.
- Bied informatie en advies aan arme gezinnen over het Vivera Wijkteam en het Jeugdteam en motiveer hen tot het zoeken van hulp, met specifieke aandacht voor bewoners in de KAN-wijken.
- Maak afspraken met het Vivera Wijkteam en het Jeugdteam over het doelmatig ondersteunen en in beeld houden van gezinnen met financiële problematiek volgens het principe van één gezin, één plan, één regisseur.

16. Weet wat je kan

Wat willen we bereiken?

We richten hulp en ondersteuning zodanig in, dat mensen die moeite hebben met hun zelfredzaamheid als gevolg van een verstandelijke beperking, maximaal kunnen meedoen.

Met de juiste ondersteuning kunnen ze in de meeste gevallen goed meekomen. Het is belangrijk hen tijdig te erkennen en te herkennen. Niet alleen voor hen, maar ook voor onze samenleving. De negatieve gevolgen kunnen namelijk groot zijn (schulden, criminaliteit, verwaarlozing, kindermishandeling, etc.).

Lokaal willen wij ondersteuning van LVB aan de voorkant organiseren met behulp van onze lokale maatschappelijk partners. Grootste uitdaging ligt in signalering en herkenning en preventieve ondersteuning (in vroegtijdig stadium bouwen aan een sociaal netwerk).

Gevraagde bijdrage van de opdrachtnemer

- Herken en signaleer kinderen en ouders met een licht verstandelijke beperking en motiveer ouders tot het vragen van ondersteuning van het Vivera Wijkteam en/of het Jeugdteam indien nodig.
- Maak afspraken met het Vivera Wijkteam en/of het Jeugdteam voor het versterken van het sociale netwerk van deze doelgroep.

Randvoorwaarden (1/2)

Naast de op de vorige pagina's genoemde effecten, resultaten en inspanningen hebben wij ook enkele wensen over de wijze waarop de opdrachtnemer de opdracht ten uitvoer brengt. Hoe de opdrachtnemer aan deze wensen tegemoet wil komen lezen wij graag terug in het aanbod.

Zichtbaarheid en bereikbaarheid: het CJG

Het CJG is een herkenbare merknaam die we verder willen verstevigen. Wij verwachten daarom dat alle activiteiten en communicatie-uitingen binnen deze opdracht onder de vlag van het CJG plaatsvinden om op die manier de herkenbaarheid voor de Zwijndrechtse inwoners te vergroten.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat het CJG goed bereikbaar is door zichtbaar te zijn in de wijk en door de telefonische (en online) bereikbaarheid te verbeteren. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer, het Jeugdteam en de JGZ. Voor 2018 willen wij dat de klanttevredenheid over de bereikbaarheid van het CJG stijgt¹. Wij lezen in uw aanbod graag terug hoe u de zichtbaarheid en bereikbaarheid wilt vormgeven.

Aansturing preventieve veld

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de aansturing van het preventieve veld. De opdrachtnemer organiseert daartoe de samenwerking in het preventieve veld en realiseert een samenhangend aanbod. De opdrachtnemer maakt wachttijden inzichtelijk. Ook laat de opdrachtnemer tijdig weten wanneer er risico's ontstaan en welke oplossingen hij mogelijk acht. De opdrachtnemer faciliteert ontmoeting tussen professionals in het preventieve veld.

Samenwerking met partners

We verwachten dat de opdrachtnemer afspraken maakt met partners over het voeren van regie in het gezin waaronder het Vivera Wijkteam, het Jeugdteam, de JGZ en het onderwijs. Uitgangspunt is het principe één gezin/huishouden, één plan en één regisseur. Meer specifiek:

- Maak afspraken met het Vivera Wijkteam, het Jeugdteam en de JGZ over het maken van één gezin, één plan, één regisseur indien er sprake is van een combinatie van opvoed- of gedragsproblemen, armoede, laaggeletterdheid en/of een licht verstandelijke beperking.
- Maak afspraken met bovengenoemde partners over op- en afschalen en laat in de werkwijze zien hoe de doorzettingsmacht is georganiseerd.
- Maak afspraken met bovengenoemde partners over gegevensuitwisseling. Uitgangspunt is dat verschillen in registratiesystemen geen belemmering mogen vormen voor uitwisseling van noodzakelijke gegevens.
- Maak afspraken met het onderwijs over het verbeteren van de aansluiting onderwijs-zorg. Maak goede afspraken over de invulling van de ondersteuningsteams.

Innovatie en flexibiliteit

We verwachten dat de opdrachtnemer voldoende ruimte houdt in het (cursus)aanbod om in te kunnen spelen op actuele thema's en behoeften van ouders en gezinnen en daarbij oog houdt voor meer informele vormen van ondersteuning en de verbinding met het welzijnswerk benut voor het aanbod. Daarbij is het de uitdaging om te vernieuwen en te innoveren waar nodig en te behouden wat goed is.

Randvoorwaarden (2/2)

Kwaliteitseisen

De opdrachtnemer laat zien dat hij zorg draagt voor voldoende en kwalitatief goede professionals voor onze jeugd en gezinnen die lang genoeg in Zwijndrecht werken om de noodzakelijke verbindingen op te bouwen. Daarnaast wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van evidence based methodes en interventies.

Verantwoording

De gemeente geeft één beschikking af en voert elk kwartaal een gesprek met de opdrachtnemer over de voortgang van de opdracht, de mogelijke afwijkingen en maken afspraken over hoe daarmee om te gaan.

Twee keer per jaar wordt de voortgang besproken in een bestuurlijk gesprek met de wethouder. Voorafgaand aan de opdrachtverstrekking komen gemeente en opdrachtnemer overeen op welke punten de opdrachtnemer een schriftelijke verantwoording over de werkzaamheden aanlevert en in welke frequentie. In de offerte wordt hiervoor een voorstel gedaan. Ook zullen er nog afspraken gemaakt worden over het rapporteren van de resultaten/outcome. In de verantwoording wordt in ieder geval inzicht gegeven in bereik/uitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid.

Keurmerk Meldcode

De opdrachtnemer verkrijgt – in lijn met kader van de gemeenteraad – het Keurmerk Meldcode. De gemeente faciliteert in het verkrijgen hiervan.

Budget 2018

De hoogte van het budget voor de opdracht in 2018 houden wij voornamelijk gelijk aan het gecumuleerde budget voor de verschillende voorzieningen in 2017, te weten € 856.954,-. We geven de opdrachtnemer één budget en één beschikking om te kunnen sturen.

Financiën

Ons uitgangspunt is dat het werken met één opdrachtnemer niet leidt tot meer overheadkosten maar dat zoveel mogelijk van onze investering direct ten goede komt aan de Zwijndrechtse inwoners. We zien daarom graag in uw aanbod hoe u dit de komende jaren kan realiseren. Ook lezen we graag terug wat u doet aan risicomanagement en hoe u de financiële continuïteit borgt.

¹ De klanttevredenheid is in 2017 gemeten. 29% was toen (erg) tevreden, 64% neutraal en 7% ontevreden.